

LUONNOS EHDOTUKSEKSI VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN AMPUMAKOULUTUKSESTA

1. Tausta

Asetus liittyy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/853 eli niin kutsutun asedirektiivin kansalliseen täytäntöönpanoon. Asetuksessa säädettäisiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevan ampumakoulutuksen sisällöstä, kyseisessä koulutuksessa käytettävistä ampuma-aseista, turvallista aseenkäsittely- ja ampumataittoa mittaavista ampumakokeista sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ammunnan johtajien näyttökokeesta.

Vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 20 a §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään ampumakoulutuksessa käytettävien ampumaaseiden tyypeistä, toimintatavoista ja käytöstä, koulutettavien lukumäärästä koulutustapahtumassa, asetyyppiikohtaisista turvallista aseenkäsittely- ja ampumataittoa mittaavista ampumakokeista ja niiden hyväksyttävästä suorittamisesta sekä koulutusohjelmasta.

Edelleen vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 20 b §:n mukaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumakoulutuksessa voi ammunnan johtajana toimia vain Puolustusvoimien ammunnan johtajaksi hyväksymä henkilö, jonka alaisuudessa voi toimia riittävä määrä amunnassa avustavia henkilöitä. Puolustusvoimat voi hyväksyä ammunnan johtajaksi henkilön, jolla on Puolustusvoimien tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnassa hankittu johtaja- tai kouluttajakoulutus sekä näyttökokeella osoitettu pätevyys sotilaallisia valmiuksia palvelevan ampumakoulutuksen turvallisesta järjestämisestä ja kouluttamisesta Puolustusvoimissa ja joka katsotaan tehtävään muuten sopivaksi. Näyttökokeen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2. Ehdotuksen keskeinen sisältö

Asetukseen perustuva Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palveleva ampumakoulutus olisi yksilön perusampumataittoa ja turvallista aseenkäsittelytaitoa kehittävää koulutusta, jota voitaisiin antaa yleisesti Puolustusvoimissa käytössä olevia aseita vastaavilla ampuma-aseilla. Näin koulutuksen katsotaan parhaiten hyödyttävän Puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitettujen tai niihin sijoittamiskelpoisten reserviläisten ampumaharjoittelua. Ampumakoulutuksen sisältö tulisi myös laatia sellaiseksi, että se mahdollistaisi esimerkiksi asepalvelusta suorittamattomien naisten kokeiluluontoisen ammunnan järjestämisen osana tutustumista varusmiespalveluksessa annettavaan koulutukseen.

Ampumaohjelmisto olisi tarkoitus laatia sellaiseksi, että se tarjoaa osaamista kehittäviä ammuntoja sekä aloittelijoille että kokeneille ampujille. Ammuntojen tulee olla myös Puolustusvoimien turvallisiksi varmistamia, ennen kuin ammunnat voidaan ottaa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumaohjelmistoon. Kyseisestä ampumaohjelmistosta säädettäisiin tämän asetuksen liitteessä.

3. Pykäläehdotukset

Asetuksen 1 § sisältäisi informatiivisen viittauksen, jonka perusteella Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumaohjelmistona käytettävästä koulutusohjelmasta säädettäisiin asetuksen liitteessä.

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevassa ampuma koulutuksessa käytettävistä ampuma-aseista. Kyseisiksi ampuma-aseiksi on rajattu ne ampuma-aseita määritellyt ampuma-aseet, joita vastaavia ampuma-aseita on käytössä Puolustusvoimissa. Lisäksi koulustoitominnassa käytettävien ampuma-aseiden määrittelyssä on pyritty huomioimaan ampumakoulutuksen nousujohteisuus, jolloin esimerkiksi tehokkaiden ilma-aseiden tai pienoiskiväärien hyödyntäminen esimerkiksi harjoittelun alkuvaiheessa on perusteltua.

Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin koulutettavien lukumäärästä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevassa ampumakoulutuksessa. Yhdistyksen koulutuksessa aseiden käsittely perustuisi koulutukseen osallistuvien osalta ampuma-aselain 88 §:ssä säädettyyn valvottuun käyttöön. Koska yhdistyksen kursseilla olisi useampia henkilöitä, on tämän katsottu edellyttävän kyseisen sääntelyn soveltamisen tarkentamista yhdistyksen kurssien osalta.

Kurssien tarkoituksen mukainen järjestäminen edellyttää, että ammunnan johtajan valvonnassa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen hallussa olevia ampuma-aseita voisivat käyttää kyseisellä kurssilla kaikki kurssilaiset. Kurssien enimmäiskoko on käytännössä ollut 30 henkilöä, joten kyseinen määrä on katsottu koulutuksen järjestämisen ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen tarkoituksenmukaiseksi määräksi. Eryteisesti helpoimmat ammunnat, jotka voidaan suorittaa ampujien ollessa rivissä rinnakkain esimerkiksi katoksessa, on järkevä mahdollistaa toteutettavaksi koko kurssin yhteissuorituksena.

Haastavammat ammunnat, jotka ovat käytännössä aina liikettä sisältäviä ammuntoja, olisi mahdollista toteuttaa siten, että ammunnan johtajan valvonnassa on vähemmän ampujia. Tästä johtuen asetuksessa ehdotetaan, että liikettä sisältävät ammunnat saadaan suorittaa siten, että ammunnan johtajan valvonnassa saa olla vain kaksi henkilöä.

Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin turvallista aseenkäsittely- ja ampumataitoa mittaavan ampumakokeen aihealueista. Aihealueita olisivat aseiden turvallinen käsittely, ammunnan turvallisuus, ampuma-aselainsäädäntö, reserviläisammunnan tuntemus, aseiden toimintaperiaate, aseiden huolto, aseiden säilyttäminen ja ensiapu. Näiden koulutusaiheiden on arvioitu edistävän erityisesti reserviin kuuluvien henkilöiden kokonaisvaltaista ampumataidon kouluttamista.

Asetuksen 5 §:ssä ampumakokeen sisällöstä ja kokeen hyväksymisestä. Koe jakaantuisi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antamaan koulutukseen, hänen valvonnassaan tapahtuvaan harjoitteluun sekä kirjalliseen ja käytännön kokeeseen. Ampumakoe katsottaisiin hyväksytyksi suoritetuksi, kun kokelas on osallistunut koulutukseen ja harjoitteluun sekä suorittanut hyväksytyksi kirjallisen ja käytännön kokeen. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin kirjallisen kokeen ja käytännön kokeen sisällöstä.

Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin ampumakokeen osien valvonnasta ja koesuoritusten hyväksymisestä. Ampumakokeen koulutuksiin ja harjoitteluun osallistumisen valvoisi ja koesuoritukset hyväksyisi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ammunnanjohtaja. Näiden

osasuoritusten suorittaminen olisi näin ollen mahdollista useammassa osassa. Mikäli osasuoritukset tapahtuvat useampana kertana, tulisi niiden suorittaminen pystyä luotettavasti todentamaan jälkikäteen.

Asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin ampumakokeen suorittamisesta annettavasta todistuksesta. Ampumakokeen osien valvonnan suorittanut ja koesuoritukset hyväksynyt Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ammunnanjohtaja antaisi turvallista aseenkäsittely- ja ampumataitoa mittaavan ampumakokeen hyväksytystä suorituksesta kokelaalle todistuksen.

Todistuksen antajan tulisi olla nimenomaan kokelaan osasuoritukset valvonut eli edellä 6 §:ssä tarkoitettu ammunnanjohtaja. Ei siis olisi mahdollista, että osasuoritukset ottaisi vastaan eri ammunnanjohtaja, kuin joka antaa todistuksen.

Asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin Puolustusvoimien Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ammunnanjohtajalle järjestämän näyttökokeen aihealueista. Aihealueet vastaisivat osin 4 §:ssä säädettäviä aihealueita. Ammunnanjohtajan näyttökokeessa testattaisiin kokelaan perehtyneisyyttä aseiden turvalliseen käsittelyyn, ammunnan turvallisuuteen, ammunnan turvalliseen järjestämiseen, vapaaehtoista maanpuolustusta koskevaan lainsäädäntöön, ampumasevelainsäädäntöön, reserviläisammunnan tuntemukseen, reserviläisampumataidon koulutustaitoon, aseiden toimintaperiaateeseen, aseiden huoltoon, aseiden säilyttämiseen, ensiapuun sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden huomioimiseen ammunnoissa.

Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin näyttökokeen sisällöstä ja hyväksymisestä. Näyttökokeen osia olisivat koulutus, harjoittelu, kirjallinen koe ja käytännön koe. Näyttökoe katsottaisiin hyväksytyksi suoritetuksi, kun kokelas on osallistunut koulutukseen ja harjoitteluun sekä hyväksytysti suorittanut kirjallisen ja käytännön kokeen. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin kirjallisen kokeen ja käytännön kokeen sisällöstä sekä niitä koskevasta hyväksytystä suorituksesta.

Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin ammunnanjohtajaoikeuden myöntämisestä tehtävistä merkinnöistä. Puolustusvoimien myöntämä ammunnanjohtajaoikeus merkittäisiin asevelvollisrekisteriin sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen henkilörekisteriin. Merkinnästä tulisi käydä ilmi myönnetyn oikeuden voimassaoloaika.

Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta.

Asetuksen liitteeseen otettaisiin säännökset Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen ammunnoista. Ehdotettavat ammunnat on todettu Puolustusvoimissa turvallisiksi. Kyseiset ammunnat on myös suunniteltu siten, että Puolustusvoimat arvioi niiden tehokkaasti kehittävän reserviläisten ampumataitoa.

4. Taloudelliset ja viranomaisten toimintaan kohdistuvat vaikutukset

Asetuksella ei arvioida olevan erityisiä taloudellisia vaikutuksia tai vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Asetukseen otettavat ammunnat suunnitellaan osana Puolustusvoimien reservin koulutussuunnittelua.

5. Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu puolustusministeriössä virkatyönä. Asetuksen valmisteluun on osallistunut sisäministeriön, Puolustusvoimien, Poliisihallituksen ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen edustajia.

Lausuntokierros...

6. Voimaantulo

Asetus on tarkoitus saattaa voimaan asetuksenantovaltuudet sisältävän lain tullessa voimaan.